

Obsah

Úvod	9
1. Sociální práva a jejich uplatňování (David Urban)	11
1.1 Právo na práci a zaměstnanost	11
1.2 Právo na vzdělání	13
1.3 Právo na zdravotní péči	15
1.4 Právo na důstojné bydlení	16
2. Sociální politika a její cílové skupiny (David Urban)	18
2.1 Subjekt a objekt sociální politiky	18
2.2 Rodiny a rodičovství	20
2.3 Osoby se zdravotním postižením	24
2.4 Senioři	28
2.5 Děti a mládež	32
2.5.1 Duševní zdraví dětí a mládeže	32
2.5.2 Ochrana dětí a prevence rizikového chování dětí a mládeže	34
3. Systém sociálního zabezpečení v České republice (Stanislav Ondrášek)	36
3.1 Sociální pojištění	37
3.1.1 Nemocenské pojištění	38
3.1.2 Důchodové pojištění	45
3.2 Státní sociální podpora	52
3.2.1 Přídavek na dítě	52
3.2.2 Rodičovský příspěvek	53
3.2.3 Příspěvek na bydlení	55
3.2.4 Porodné	56
3.2.5 Pohřebné	57
3.3 Sociální pomoc	57
3.3.1 Životní a existenční minimum	57
3.3.2 Dávky pomoci v hmotné nouzi	58
3.4 Další sociální dávky zařazené do systému sociálního zabezpečení České republiky	63
3.4.1 Podpora v nezaměstnanosti	70

3.4.2	Podpora při rekvalifikaci	71
3.4.3	Dávky pěstounské péče a zaopatřovací příspěvky	71
3.5	Aktuální změny v dávkovém systému v České republice	75
3.5.1	Aktuální změny v sociálním pojištění	75
3.5.2	Aktuální změny ve státní sociální podpoře	78
3.5.3	Aktuální změny v sociální pomoci	79
3.5.4	Aktuální změny v dalších dávkách sociálního zabezpečení	80
4.	Sociální služby v České republice a evropských zemích (Lucie Kozlová).	84
4.1	Vymezení sociálních služeb v evropském kontextu	84
4.2	Financování sociálních služeb v evropských zemích	88
4.3	Klasifikace a činnosti sociálních služeb v ČR	90
4.4	Sociální služby v kontextu demografických změn v Evropské unii	96
5.	Sociální politika v kontextu rovnosti a solidarity (Alena Hricová)	98
5.1	Rovnoprávnost pohlaví	98
5.1.1	Rovnováha mezi pracovním a soukromým životem (work-life balance)	99
5.1.2	Podpora žen ve veřejném a politickém životě	101
5.1.3	Podpora rovnoprávnosti na trhu práce	101
5.2	Feminizace chudoby	102
5.3	Intersekcionalita ve vztahu k sociální politice	103
6.	Boj proti diskriminaci z hlediska sociální politiky (Alena Hricová, Stanislav Ondrášek)	105
6.1	Diskriminace z hlediska sociální politiky	105
6.2	Druhy diskriminace	107
6.3	Diskriminace na základě věku	107
6.4	Diskriminace na základě etnického původu	109
6.5	Diskriminace na základě sexuality	110
6.6	Intersekcionalita	113

7.	Sociální politika Evropské unie (<i>Stanislav Ondrášek</i>)	114
7.1	Evropský sociální model	114
7.2	Orgány Evropské unie ve vztahu k sociální politice	117
7.3	Právní předpisy a další dokumenty ve vztahu k sociální politice Evropské unie	119
7.4	Evropské fondy	123
7.5	Systemy sociálního zabezpečení v rámci členských států Evropské unie	125
7.5.1	Výdaje členských států Evropské unie na poskytování sociálních dávek	126
7.5.2	Komparace vybraných sociálních dávek mezi vybranými členskými státy Evropské unie	127
8.	Alternativní modely a výzvy pro sociální politiku v Evropě (<i>Alena Hricová, Stanislav Ondrášek</i>)	133
8.1	Politika zaměstnanosti EU a její aktuální výzvy	133
8.1.1	Vymezení tématu nezaměstnanosti v zemích EU	134
8.1.2	Zásadní dokumenty ve vztahu k politice zaměstnanosti a historický vývoj	137
8.1.3	Aktuální výzvy politiky zaměstnanosti EU	140
8.1.4	Financování politiky zaměstnanosti	140
8.2	Sociální podnikání	142
8.2.1	Vymezení sociálního podnikání	142
8.2.2	Historie sociálního podnikání a sociální podnikání v České republice	144
8.2.3	Implementace sociálního podnikání	145
8.2.4	Příklady dobré praxe sociálního podnikání v České republice	147
8.3	Komunitní rozvoj v kontextu sociální politiky	148
8.4	Migrační výzvy v evropských zemích	150
8.4.1	Počátek posledního desetiletí (2013–2015)	150
8.4.2	Migrační krize (2015–2016)	150
8.4.3	Normalizace a regulace (2017–2019)	151
8.4.4	Pandemie COVID-19 (2020–2021)	152
8.4.5	Válka na Ukrajině (2022–2023)	152
8.4.6	Situace v České republice	153
8.5	Ekologické výzvy	155

Závěr	160
Shrnutí	161
Summary	162
Seznam použitých zdrojů	163
O autorech	190
8.2. Ekologické výzvy	165
8.1. Politika zaměstnanosti EU a její aktuální výzvy	167
8.1.1. Vymezení tématu nezaměstnanosti v zemích EU	168
8.1.2. Základní dokumenty týkající se politiky zaměstnanosti	170
8.1.3. Historie sociálního podnikání a sociální podnikání	172
8.1.4. Finanční podpora sociálního podnikání	174
8.1.5. Podpora sociálního podnikání	176
8.1.6. Implementace sociálního podnikání	178
8.1.7. Sociální podnikání v České republice	180
8.1.8. Komunitní rozvoj a komunitní sociální podnikání	182
8.4. Migrační výzvy v evropských zemích	184
8.4.1. Počátek posledního desetiletí (2013–2015)	186
8.4.2. Migrační krize (2015–2016)	188
8.4.3. Normalizace a regulace (2016–2019)	190
8.4.4. Pandemie COVID-19 (2020–2021)	192
8.4.5. Válka na Ukrajině (2022–2023)	194
8.4.6. Situace v České republice	196